

Τίτλος Μαθήματος	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ				
Κωδικός Μαθήματος	DLCLIMA510				
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	Εαρινό / Χειμερινό				
Όνομα Διδάσκοντα	Δρ Κωνσταντίνος Κουνναμάς/ Δρ. Μαλαματή Παπακώστα				
ECTS	7,5	Διαλέξεις εβδομάδα	/	Εργαστήρια εβδομάδα	/
Στόχος Μαθήματος	<p>Η υποβάθμιση του περιβάλλοντος από την υπερβολική χρήση των φυσικών πόρων που είχε ως αποτέλεσμα την δραματική μείωση της βιοποικιλότητας, επέβαλλε την ίδρυση ενός δικτύου προστατευόμενων περιοχών. Οι περιοχές αυτές έχουν ιδιαίτερα οικολογικά χαρακτηριστικά και η προστασία τους δεν είναι αυτονόητη. Απαιτούνται ολοκληρωμένα προγράμματα διαχείρισης εξαρτώμενα κάθε φορά από το σκοπό ίδρυσής τους αλλά και από τις επικρατούσες κοινωνικές συνθήκες και την ανάγκη για βιώσιμη ανάπτυξη των περιοχών αυτών.</p> <p>Οι προστατευόμενες περιοχές δεν πρέπει να θεωρούνται απομονωμένες περιοχές χωρίς καμία ανθρώπινη παρέμβαση. Όσες προσπάθειες έγιναν στο παρελθόν να διαχειριστούν ως απομονωμένες από τις ανθρώπινες δραστηριότητες δεν είχαν θετικά αποτελέσματα. Οι σύγχρονες αντιλήψεις, περί ενεργούς προστασίας, επιβάλλουν την παρουσία και συμμετοχή των τοπικών πληθυσμών.</p> <p>Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα εξετάσουν τον σκοπό ίδρυσης των προστατευόμενων περιοχών, επικεντρώνοντας στη σημασία τους για την προστασία της φύσης, τη συμβολή τους στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, και το ρόλο τους στην ανθρώπινη ευημερία. Επιπλέον, θα μελετήσουν τις διάφορες κατηγορίες προστατευόμενων περιοχών και το νομικό πλαίσιο που διέπει τον καθορισμό και τη διαχείριση τους. Στη συνέχεια, θα εξετάσουν τη λειτουργία των φυσικών οικοσυστημάτων για να κατανοήσουν την πολυπλοκότητα των αλληλεπιδράσεων της βιοποικιλότητας και θα εξετάσουν βέλτιστες πρακτικές για τη διαχείριση αυτών των περιοχών, συμπεριλαμβανομένης και της χρήσης καινοτόμων τεχνολογιών. Επιπλέον, Θα συζητήσουν το μέλλον των προστατευόμενων περιοχών όσον αφορά τις ευκαιρίες και τις προκλήσεις που προκύπτουν από την πρόσφατη υιοθέτηση των νέων παγκόσμιων, ευρωπαϊκών και εθνικών στόχων για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.</p>				

	<p>Κατά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι συμμετέχοντες/ουσες θα έχουν αναπτύξει βαθιά κατανόηση του σημαντικού ρόλου των προστατευόμενων περιοχών στη σύγχρονη κοινωνία και τη σημασία της διατήρησης της βιοποικιλότητας.</p>
<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p>	<p>Οι φοιτητές/τριες με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρίζουν τα κυριότερα χαρακτηριστικά των προστατευόμενων περιοχών σε παγκόσμιο, ευρωπαϊκό, και εθνικό επίπεδο. • Περιγράφουν το ιστορικό υπόβαθρο που αφορά στην δημιουργία και θεσμοθέτηση των προστατευόμενων περιοχών. • Ορίζουν τη σημασία των προστατευόμενων περιοχών ως μέσο προστασίας της βιοποικιλότητας. • Περιγράφουν πώς οι προστατευόμενες περιοχές συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. • Επεξηγούν τους τρόπους μέσα από τους οποίους οι προστατευόμενες περιοχές συμβάλλουν στην ανθρώπινη ευημερία. • Περιγράφουν τις διάφορες κατηγορίες προστατευόμενων περιοχών, όπως αυτές αναγνωρίζονται επίσημα σε παγκόσμιο επίπεδο από τη Διεθνή Ένωση για τη Διατήρηση της Φύσης. • Αναλύουν τις κύριες διαφορές μεταξύ των κατηγοριών αυτών ως προς την προστασία των φυσικών πόρων και τη διαχείρισή τους. • Επεξηγούν τη διαδικασία σχεδιασμού προστατευόμενων περιοχών • Αναγνωρίζουν το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. • Περιγράφουν το τρόπο διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών • Αναγνωρίζουν τις κύριες κατηγορίες ανθρωπογενών πιέσεων που παρατηρούνται στις προστατευόμενες περιοχές. • Αναλύουν τους πιθανούς παράγοντες που δημιουργούν τις διάφορες πιέσεις εντός των προστατευόμενων περιοχών. • Εξηγούν τον τρόπο με τον οποίο οι πιέσεις επηρεάζουν τη βιοποικιλότητα και τους φυσικούς πόρους εντός των προστατευόμενων περιοχών. • Τεκμηριώνουν τις σημαντικότερες παραμέτρους για την αξιολόγηση των προστατευόμενων περιοχών. • Αξιολογούν την αποτελεσματικότητα των προστατευόμενων περιοχών για διάφορα είδη άγριας πανίδας χρησιμοποιώντας ερευνητικές μεθόδους. • Περιγράφουν το οικολογικό μοντέλο διαχείρισης ενός προστατευόμενου είδους. • Αναγνωρίζουν τις πιέσεις/απειλές για την άγρια πανίδα μέσα σε μια συγκεκριμένη προστατευόμενων περιοχών. • Προτείνουν διαχειριστικά μέτρα για την αντιμετώπιση των απειλών/πιέσεων στις προστατευόμενων περιοχών για την άγρια πανίδα. • Διαχωρίζουν τα κύρια μέτρα διαχείρισης της άγριας πανίδας στις προστατευόμενων περιοχών. • Περιγράφουν επιτυχημένες πρακτικές διαχείρισης προστατευόμενων

	<p>περιοχών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ορίζουν τη σημασία της ενεργού συμμετοχής των τοπικών κοινοτήτων στη διαχείριση και εποπτεία των προστατευόμενων περιοχών, δίνοντας παραδείγματα από περιοχές όπου εφαρμόζεται το συγκεκριμένο μοντέλο με θετικά αποτελέσματα. • Απαριθμούν μια σειρά από νέες τεχνολογίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών, αναφέροντας τα οφέλη που προκύπτουν από αυτές. 		
Προαπαιτούμενα	Δ/Α	Συναπαιτούμενα	Δ/Α
Περιεχόμενο Μαθήματος	<p>Σε αυτό το μάθημα, οι φοιτητές/τριες θα εξετάσουν τον σκοπό ίδρυσης προστατευόμενων περιοχών, επικεντρώνοντας στη σημασία τους για την προστασία της φύσης, τη συμβολή τους στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και τον ρόλο τους στην ανθρώπινη ευημερία. Στη συνέχεια, θα μελετήσουν τις διάφορες κατηγορίες προστατευόμενων περιοχών και το νομικό πλαίσιο που διέπει τον καθορισμό και τη διαχείριση τους. Θα εξετάσουν τη λειτουργία των φυσικών οικοσυστημάτων και βέλτιστες πρακτικές για τη διαχείριση αυτών των περιοχών. Τέλος, θα συζητήσουν το μέλλον των προστατευόμενων περιοχών και τις προκλήσεις που προκύπτουν από τους νέους στόχους για τη βιοποικιλότητα έως το 2030.</p>		
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	<p>Το μάθημα δομείται και αναπτύσσεται με βάση τις αρχές της εξ αποστάσεως μάθησης, καλές πρακτικές όπως επίσης και τις κατευθυντήριες γραμμές του Φορέα Αξιολόγησης και τέλος του Παιδαγωγικού Πλαισίου που ανέπτυξε και εφαρμόζει το Πανεπιστήμιό μας. Επίσης, μέσα από τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη των εξ αποστάσεως μαθημάτων λαμβάνονται υπόψη η σύγχρονη και ασύγχρονη αλληλεπίδραση, επικοινωνία και συνεργασία σε 3 επίπεδα: 1) μεταξύ διδάσκοντα- φοιτητή, 2) μεταξύ των φοιτητών, και 3) μεταξύ των φοιτητών και του περιεχομένου.</p> <p>Το μάθημα διδάσκεται εξ' ολοκλήρου διαδικτυακά μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας Moodle LMS. Υποχρεωτική, προαιρετική και επιπλέον βιβλιογραφία (π.χ. βιβλία, άρθρα, links, open educational resources, μελέτες περίπτωσης) σε συνδυασμό με σημειώσεις, παρουσιάσεις του μαθήματος και εισηγήσεις για μελέτη αναγνωσμάτων (βιβλιογραφία) είναι διαθέσιμα προς τους φοιτητές μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας. Επίσης, ποικιλία κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού δίνεται μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας με τη μορφή παρουσιάσεων με σημειώσεις, παρουσιάσεων με αφήγηση, διαδραστικών παρουσιάσεων και βίντεο, διαδραστικών σεναρίων μάθησης, δραστηριοτήτων παιχνιδοποίησης, avatars, digital twins, ηχητικών αρχείων, διαδικτυακών quizzes). Γίνεται αξιοποίηση διαφόρων διαδικτυακών εργαλείων, νέων και αναδυόμενων τεχνολογιών: εργαλεία επικοινωνίας (π.χ. τηλε-διασκέψεις, δωμάτια συνομιλιών), εργαλεία συνεργασίας (π.χ. φόρουμ συζήτησης, ιστολόγια, wikis), όπως επίσης και εργαλεία ανάπτυξης περιεχομένου. Οι φοιτητές ενθαρρύνονται μέσω της πλατφόρμας και των</p>		

	<p>ποικίλων τεχνολογικών εργαλείων να αλληλεπιδρούν με τους συμφοιτητές τους αλλά και με το διδάσκοντα, με σκοπό να αποτελέσουν ενεργά μέλη της διαδικτυακής κοινότητας μάθησης που δημιουργείται μέσα στα πλαίσια του μαθήματος. Τέλος, με τη χρήση των διαφόρων τεχνολογικών εργαλείων ο κάθε φοιτητής αναμένεται να δημιουργήσει τη δική του διαδικτυακή κοινότητα μάθησης. Περισσότερες πληροφορίες για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση στο Πανεπιστήμιο Frederick, το Παιδαγωγικό Υπόβαθρο το οποίο αναπτύχθηκε και εφαρμόζεται, όπως επίσης και την εργαλειοθήκη που αξιοποιείται, μπορείτε να βρείτε στον ακόλουθο σύνδεσμο.</p> <p><u>About Distance Learning - Frederick University</u></p>
<p>Βιβλιογραφία</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Andevski, J., Tavares, J. (compilers) 2017. European Species Action Plan for the conservation of the Cinereous Vulture <i>Aegypius monachus</i> (2018-2028). European Commission Technical Report xxx-2018. • Bakaloudis, D., Vlachos, C., Chatzinikos, E., Bontzorlos, V. & Papakosta, M. (2009) Breeding habitat preferences of the turtledove (<i>Streptopelia turtur</i>) in the Dadia-Soufli National Park and its implications for management. <i>European Journal of Wildlife Research</i>, 55(6), 597-602. • Bishop, K. (2004). Speaking a common language: The uses and performance of the IUCN system of management categories for protected areas. IUCN. • Bonesi, L., & Palazon, S. (2007). The American mink in Europe: status, impacts, and control. <i>Biological conservation</i>, 134(4), 470-483. • Christopoulou, O., & Kesary, E. (2007). Evaluation of current policy about protected areas in Greece. <i>WIT Transactions on Ecology and the Environment</i>, 102. • Cumming, G.S., Rogers, A.A., Collins, T.G., Cuttler, M., Elrick-Barr, C.E., Gliottone, I., Kongwarakom, S., Lowe, R.J., Mendez Angarita, V., Navarro, M.L., Pauli, N., Wilson, S.K. (2025). Social-ecological contributions of protected areas to their surroundings, <i>One Earth</i>, Volume 8, Issue 12, 101462, ISSN 2590-3322, https://doi.org/10.1016/j.oneear.2025.101462 • Dalton, Daniel T. et al. 2021. 'Novel Technologies and Their Application for Protected Area Management: A Supporting Approach in Biodiversity Monitoring'. In <i>Protected Area Management - Recent Advances</i>, IntechOpen. https://www.intechopen.com/chapters/78656 (February 8, 2024). • Ebrahimi, E., Ahmadzadeh, F., Abdoli, A., Araújo, M. B., & Naimi, B. (2025). Refined gap analysis for biodiversity conservation under climate change. <i>Biological Conservation</i>, 305, 111054. https://doi.org/10.1016/j.biocon.2025.111054 • Geldmann, J., Barnes, M., Coad, L., Craigie, I. D., Hockings, M., & Burgess, N. D. (2013). Effectiveness of terrestrial protected areas in reducing habitat loss and population declines. <i>Biological Conservation</i>, 161, 230-238. • Gray, Claudia L., Samantha LL Hill, Tim Newbold, Lawrence N. Hudson, Luca Börger, Sara Contu, Andrew J. Hoskins, Simon

	<p>Ferrier, Andy Purvis, and Jörn PW Scharlemann. "Local biodiversity is higher inside than outside terrestrial protected areas worldwide." <i>Nature Communications</i> 7, no. 1 (2016): 12306.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hockings, M., Hardcastle, J., Woodley, S., Sandwith, T., Wilson, J., Bammert, M., ... & Londoño, J. M. (2019). The IUCN Green List of Protected and Conserved Areas: Setting the standard for effective area-based conservation. <i>Parks</i>, 25(25.2), 57-66 • Iñigo, A., B. Barov (2010). Action plan for the lesser kestrel <i>Falco naumanni</i> in the European Union, 55 p. SEO BirdLife and BirdLife International for the European Commission. • IUCN WCPA (2024). <i>PARKS. The International Journal of Protected Areas and Conservation</i>, Volume 30.1 Gland, Switzerland: IUCN. • Jones, K. R., Venter, O., Fuller, R. A., Allan, J. R., Maxwell, S. L., Negret, P. J., & Watson, J. E. (2018). One-third of global protected land is under intense human pressure. <i>Science</i>, 360(6390), 788-791. • Kearney, S. G., Adams, V. M., Fuller, R. A., Possingham, H. P., & Watson, J. E. (2020). Estimating the benefit of well-managed protected areas for threatened species conservation. <i>Oryx</i>, 54(2), 276-284. • Le Saout, S., Hoffmann, M., Shi, Y., Hughes, A., Bernard, C., Brooks, T. M., ... & Rodrigues, A. S. (2013). Protected areas and effective biodiversity conservation. <i>Science</i>, 342(6160), 803-805. • Liordos, V.; Antoniadou, M.; Kotsiotis, V.J. Economic Valuation of Balkan Chamois Conservation. <i>Animals</i> 2023, 13, 691. • Macdonald, D. W., & Willis, K. J. (Eds.). (2013). <i>Key Topics in Conservation Biology 2</i>. John Wiley & Sons. • MacKinnon, K., Smith, R., Dudley, N., Figgis, P., Hockings, M., Keenleyside, K., ... & Wong, M. (2020). Strengthening the global system of protected areas post-2020: A perspective from the IUCN World Commission on Protected Areas. In <i>Parks Stewardship Forum</i> (Vol. 36, No. 2). • Margules, C. R., & Pressey, R. L. (2000). Systematic Conservation Planning. <i>Nature</i>, 405(6783), 243–253. • Massarella, K., Nygren, A., Fletcher, R., Büscher, B., Kiwango, W. A., Komi, S., ... & Percequillo, A. R. (2021). Transformation beyond conservation: how critical social science can contribute to a radical new agenda in biodiversity conservation. <i>Current Opinion in Environmental Sustainability</i>, 49, 79-87. • Maxwell, S. L., Cazalis, V., Dudley, N., Hoffmann, M., Rodrigues, A. S., Stolton, S., ... & Watson, J. E. (2020). Area-based conservation in the twenty-first century. <i>Nature</i>, 586(7828), 217-227. • Moira, P., Mylonopoulos, D., Kontoudaki, A. (2024). Hiking Tourism in Greece: A Legal Approach. In: Katsoni, V., Cassar, G. (eds) <i>Recent Advancements in Tourism Business, Technology and Social Sciences. IACuDiT 2023</i>. Springer Proceedings in Business and Economics. Springer, Cham. • Mylonopoulos, Dimitrios, Polyxeni Moira, and Spyridon Parthenis. "The legislative framework of the management of the protected areas in Greece. The case of the National Marine Park of Zakynthos." <i>Journal of Coastal Research</i> 61 (2011): 173-182.
--	---

- Oldekop, J. A., Holmes, G., Harris, W. E., & Evans, K. L. (2016). A global assessment of the social and conservation outcomes of protected areas. *Conservation Biology*, 30(1), 133-141.
- Paxton, A. B., Lantuit, H., & others. (2024). Evidence on the performance of nature-based solutions for ecosystem functions and services: A systematic map. *Environmental Evidence*, 13(1), Article 5. <https://doi.org/10.1186/s13750-024-00350-5>
- Perschke, M. J., Harris, L. R., Sink, K. J., & Lombard, A. T. (2024). Systematic conservation planning for people and nature: Biodiversity, ecosystem services, and equitable benefit sharing. *Ecosystem Services*, 68, 101637. <https://doi.org/10.1016/j.ecoser.2024.101637>
- Pulido-Chadid K, Virtanen E, Geldmann J. How effective are protected areas for reducing threats to biodiversity? A systematic review protocol. *Environ Evid*. 2023 Sep 8;12(1):18. doi: 10.1186/s13750-023-00311-4. PMID: 39294743; PMCID: PMC11378842.
- Pulido-Chadid, K., Rahbek, C., & Geldmann, J. (2025). Evaluating protected areas' coverage of threats to terrestrial biodiversity. *Conservation Biology*, 39, e70086. <https://doi.org/10.1111/cobi.70086>
- Ripple, W. J., & Beschta, R. L. (2012). Trophic cascades in Yellowstone: The first 15 years after wolf reintroduction. *Biological Conservation*, 145(1), 205-213.
- Schulze, K., Knights, K., Coad, L., Geldmann, J., Leverington, F., Eassom, A., ... & Burgess, N. D. (2018). An assessment of threats to terrestrial protected areas. *Conservation Letters*, 11(3), e12435.
- Scott, J. M., Davis, F., Csuti, B., Noss, R., Butterfield, B., Groves, C., ... & Anderson, H. (1993). Gap analysis: a geographic approach to protection of biological diversity. *Wildlife Monographs*, 123, 1-41.
- Stephenson, P. J. (2020). Technological advances in biodiversity monitoring: Applicability, opportunities and challenges. *Current Opinion in Environmental Sustainability*, 45, 36-41.
- Stolton, S., Dudley, N., Avcioglu Cokcaliskan, B., Hunter, D., Ivanic, K. Z., Kanga, E., ... & Waithaka, J. (2015). Values and benefits of protected areas.
- Sutherland, W. J., Pullin, A. S., Dolman, P. M., & Knight, T. M. (2004). The need for evidence-based conservation. *Trends in Ecology & Evolution*, 19(6), 305-308.
- Swenson, J., Gerstl, N., Dahle, B. & Zedrosser, A. (2000). Action Plan for Conservation of the Brown Bear in Europe (*Ursus arctos*). Council of Europe.
- Syrou, D., Botetzagias, I., & Christopoulou, I. (2026). Understanding the (In)Governability of Environmental Protected Areas: The Case of Greece. *Land*, 15(1), 100. <https://doi.org/10.3390/land15010100>
- Thoma, C. T., Makridou, K. N., & Bakaloudis, D. E. (2025). Breeding habitat suitability modeling to inform management practices for the European Turtle Dove (*Streptopelia turtur*) in NE Greece. *Ecologies*, 6(2), 25. <https://doi.org/10.3390/ecologies6020025>
- Trialfhianty, T. I., & Suadi. (2017). The role of the community in

	<p>supporting coral reef restoration in Pemuteran, Bali, Indonesia. <i>Journal of coastal conservation</i>, 21, 873-882.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tsiadouli, M. A., Apostolopoulou, E., Mazaris, A. D., Kallimanis, A. S., Drakou, E. G., & Pantis, J. D. (2013). Human activities in Natura 2000 sites: a highly diversified conservation network. <i>Environmental management</i>, 51, 1025-1033. • Underwood, E., Ashcroft, R., Kettunen, M., McConville, A. J., & Tucker, G. M. (2014). Protected area approaches in the EU. Institute for European Environmental Policy, London/Brussels. • Vlachos, C.G., Bakaloudis, D.E., Kitikidou, K., Goutner, V., Bontzorlos, V., Papakosta, M. & E. Chatzinikos (2014) Home range and foraging habitat selection by breeding lesser kestrels (<i>Falco naumanni</i>) in Greece. <i>Journal of Natural History</i>, 49(5-8), 371-381.
Αξιολόγηση	<ul style="list-style-type: none"> • Εβδομαδιαίες Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες (15%) • Εργασία 1 (15 %) • Εργασία 2 (20 %) • Τελική Εξέταση (50 %)
Γλώσσα	Ελληνικά/Αγγλικά